

ISSN 2448-0397

UNIMA-nyt

UNIMA Danmark

December 2017

Indhold

Meddelelser

- 3 Formanden har ordet *Martin Rasmussen*
- 4 Editorial summary

Artikel

- 5 Eventyret om den ukendte ø (*Knud Brodersen*)

Dukker i Danmark

- 8 Modelteaterfestival i Viby, Sj. *Knud Brodersen*
- 11 *Regnbue-billen* m.m. *Faster Cool, Næstved*
- 12 Festival på Bornholm *Alice Østerbøg*
- 14 Festival i Silkeborg *Knud Brodersen*
- 28 *Kasse-Madsen* *Teater Refleksion, Aarhus*

Internationalt

- 22 Invitation til Festival i Polen
- 23 Publikationer på papir

Teknikaliteter

- 24 En julehilsen fra
- 25 Familien Kasper som nummernisser

Omkring bestyrelsen

- 26 Information og medlemsliste, december 2017

Formanden har ordet:

Kære medlem

Snart nærmer juletiden sig, hvilket for mange foregår i familiens skød. Det kan for nogen være en prøvelse, mens for andre en glædelig oplevelse. Så jeg vil starte med at ønske glædelig jul og godt nytår til alle UNIMAs medlemmer og jeres familie.

Det er traditionelt også på dette tidspunkt af året hvor man gør status over året.

2017 blev igen året hvor dukke- og figurteateret fyldte over det ganske land, på diverse festivaler og på landets teatre. Jeg havde selv den fornøjelse at være til stede på årets aprilfestival, hvilket var en stor fornøjelse. Det er en vildtvoksende variation af måder som dukker og figurer bliver brugt som udtryksmiddel. Fra levende tandbørste og pensler i "To be" til en træstub der spiller et grådigt barn i "Otto" som ellers er en rent skuespillerbåren forestilling.

For mig at se, er dukketeateret scenekunstarten med det mest varierede figurgalleri. På den måde forstået at menneskets portrætter af karakterer, altid er bundet i mennesket selv. Her kan dukken være mere fri, den er oftest kun bundet af sin egen logik, der opstår i den kontekst den fremgår i. Mennesket er også en slags en dukke og dukken er et slags menneske. Det er denne dualisme som er en del af kunstartens DNA.

Det er denne underskov af interessante figurer som jeg håber at UNIMA kan være med til at fremelske. Derfor er sammenspillet imellem amatører, scenekunstneren og pædagogen/underviseren af stor vigtighed for dukkens fortsatte udvikling. Det er i hvert fald min holdning. Derfor vil UNIMA i starten af 2018, igangsætte en række netværksmøder i København. Tanken er at alle medlemmer kan mødes, på tværs af professionelle skel og interesse. Det vil være et oplagt forum for at kunne diskutere forestillingsideer, projekter eller udviklingspunkter i fx en pædagogisk sammenhæng.

Dukkens dualisme er nemlig også interessant i en pædagogisk sammenhæng. Potentialet ligger bl.a. i dukkens spejling af mennesket, uden direkte at være et menneske. Men dukken har også rod i børns leg, hvilket også betyder at det har en særlig adgang til den voksne fantasi. Netop sammenhængen imellem børns egne skabelsesprocesser og dukketeateret, har jeg undersøgt i mit bachelor projekt. I et kommende nummer af UNIMA bladet, vil jeg søge at udfolde mine fund i den forbindelse.

UNIMA er en forening, som er under forandring. Både fordi flere ledende kræfter er på vej på pension, men også fordi foreningen har brug for forandring. Vi skal ville mere og kunne mere. Eller også skal vi gøre noget andet og en ny måde. Det er noget af det vi, som bestyrelse, meget gerne vil diskutere med jer medlemmer. Derfor vil vi indbyde til et slags seminar for alle interesserede, i det nye år. Tid og steder på begge vores nye initiativer, vil blive offentliggjort efter nytår.

Jeg håber på at se mange af jer og have lejlighed til at drøfte UNIMA med jer.

Venlig hilsen

Martin Rasmussen

Og min bror, ham kalder vi røde Kasper – eller bare Røde –
Og her ved Juletid sy's han vi ska' gå med nissehuer !

Editorial summary

Early winter and the trees have lost their leaves. The front page of this issue of UNIMA-nyt shows an overgrown barrow mount '*Billinge Banke*' at the old road between Slagelse and Korsør and near my wife's house in this part of Sjælland. The barrow could be from the Bronze Age, but it has not been excavated systematically, so maybe elves or Danish NISSER may still have their home there –?

Anyway, as you will see, puppets disguised as NISSER are taking care of page numbers in this December issue.

UNIMA Denmark is in a stage of transition where our new chairman Martin Rasmussen is taking over after Hans Hartvich-Madsen. Martin presents some of his ideas for the future on page 3.

In the autumn this year *The Gate Theater* in London played their '*The Unknown Island*' based on José Saramago's short story: '*The Tale of an Unknown Island*'. The play was reviewed very favorably in a leading Danish newspaper, and based on this and the Saramago text I have written a summary of the story and presents some thoughts about the play and its possible relations to the puppet world, pp. 5-7.

The autumn in Denmark has been rich in puppet theatre festivals.

The first one was specializing in Model Theater (or Paper- or Toy-Theater). It took place in Viby, a small town near Roskilde, and it was organized by the *Danish Model Theater Organization* in cooperation with libraries and other supporters in the area. Seven different shows were presented together with speeches, workshops etc. pp. 8-10.

Then follows a short interlude about the Danish puppet player Camille I Dali specializing in charming plays for children such as the Rainbow Beetle (it could be seen at Bornholm) p. 11.

The bi-annual Puppet Festival on Bornholm took place from September 7th to 12th 2017. The festival is organized and managed by Ida Tjalve with much local support and assistance. About 30 plays, International as well as Danish, were presented at a number of sites distributed over the island.

Alice Østerbøg (living on Bornholm) contributes very positive opinions about the festival on pp. 12-13.

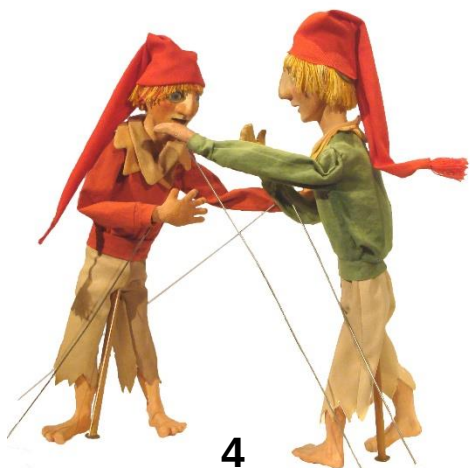
The bi-annual Festival of Wonder in Silkeborg in the middle of Jutland took place from November 9th to 12th. It was as usual organized by Ulla Dengsø and co-workers. All of the about 100 different events presented by about 30 theaters took place in working distance from the center of the town. I saw 13 performances and present my opinions about them on pp. 14-20. In general it was a very nice festival.

In addition my friend Jesper describes his experience of the play 'Cendres' on p. 21.

An Invitation to participate in an international puppet festival in Łomża in Poland is shown on p. 22, and examples of *Puppet Publications on Paper* received at the Danish UNIMA center are given on p. 23.

Puppets from my Kasper family send you a Christmas card greeting on p. 24, and technicalities and some background history about the puppets taking care of the page numbers in this December issue are presented on p. 25.

Finally, a message about the situation in UNIMA-Denmark in a transition phase is recorded, and an unfortunate decline in the number of members is noted.

Artikel

Eventyret om den ukendte ø

I 1997 udgav den portugisiske forfatter og nobelpristager José Saramago en novelle der på dansk kunne hedde: *Eventyret om en ukendt ø*.

Den blev oversat til engelsk af Margaret Jull Costard og udkom i 1999 med titlen *'The Tale of an Unknown Island'*.

I London i Notting Hill kvarteret ligger det lille avantgarde teater 'The Gate Theatre', som har eksisteret siden 1979.

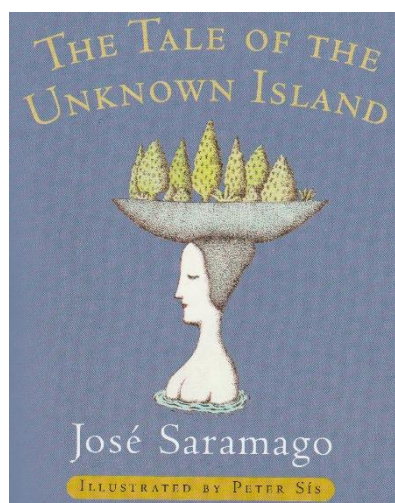
De karakteriserer sig selv som "a true Cinderella story: With little money and an awkward space, it has shown how a small theatre led with courage and imagination can grow into one of the most important and internationally influential theater powerhouses of the past thirty-five years."

Fra 11. sept. til 7. okt. i år spillede de *'The Unknown Island'*, som er deres udgave af Saramagos tekst. Idé og iscenesættelse: Ellen McDougall med scenografi af Rosie Elnile. Den oversatte tekst in extenso blev fremført af fire skuespillere.

De fortæller et eventyr, somme tider med en næsten Andersensk sprogton:

(Her i min sammentrukne genfortælling, med tilnærmelse til den særlige Saramago tegnsætning).

Der var engang et land hvis konge mest opholdt sig i salen for folk der kom med *favorable tilbud*, men slottet havde også en anden indgang, hvor folk med *ansøgninger* kunne henvende sig. En dag kom der en mand og bankede hårdt på denne port. Kongen hørte det godt, men lod som ingenting. Manden fortsatte sin banken, mere og mere larmende. Det begyndte at blive pinligt, så førstesekretæren fik besked på at undersøge sagen. Han sendte beskeden videre ned gennem hierarkiet, hvor den endte hos rengøringskonen som ikke havde nogen under sig, så hun åbnede porten på klem. 'Hvad vil du?' spurgte hun. 'Jeg vil tale med kongen', sagde manden. Den besked blev bragt tilbage op til kongen: 'Ikke tale om'. Men manden var stædig 'Jeg bliver her, indtil han kommer', og han bankede igen højlydt på porten. Kongen blev bekymret for sit omdømme og bekvemmede sig ned til porten for ansøgninger, noget der aldrig før var sket. Rengøringskonen fik besked på at lukke op:

'Hvad vil du?' vrissede kongen. 'Jeg beder dig om et skib', sagde manden. 'Ikke tale om' sagde kongen. 'Hvad vil du med det?' 'Sejle ud for at finde den ukendte ø', svarede manden. 'Sludder,' sagde kongen, 'hvad skulle det være for en ø?' 'Hvis jeg vidste det, ville øen jo ikke være ukendt, og jeg bliver her, lige til jeg får mit skib.' Folk begyndte at stimle sammen, og kongen gav sig: 'Du får dit skib, ikke noget stort skib, men sødygtigt, jeg skal ikke have dit liv på min samvittighed.' Så skrev han en seddel til havnefogeden, og skyndte sig tilbage til salen med de *favorable tilbud*.

Rengøringskonen, der havde hørt det hele, tænkte efter, tog sin spand og kost og lukkede sig ud gennem slottets port for *beslutninger*.

– han vil aldrig la' mig gøre noget som helst – Jeg må bestemme mig.

Imens var manden gået ned til havnen mens han drømte om båden, ikke nogen stor båd vidste han godt, så mange af skibene i havnen var udelukket. Han fandt frem til havnefogeden og viste ham sedlen.

'Nå, så kongen har givet dig en båd? men kan du overhovedet sejle et skib?'

'Jeg lærer det på havet,' svarede manden.

'Det vil jeg ikke anbefale, men fortæl mig hvorfor du ønsker at få en båd?'

'For at finde den ukendte ø.' 'Men der findes ikke flere ukendte øer.'

'Men jeg ved', svarede manden, 'at selv kendte øer forbliver ukendte indtil vi sætter fod på dem.'

'Du skal få båden du behøver', sagde havnefogeden 'og det en meget erfaren båd fra dengang alle rejste ud for at finde ukendte øer, se den ligger der, det er en karavel som dem der bragte Columbus over Atlanterhavet, den er lille, gammel og ombygget, men i god stand.'

Rengøringskonen var også kommet ned på havnen og havde stået gemt bag nogle tønder, nu kom hun frem og sagde 'Det er min båd, ja, undskyld, men det er altså også den båd jeg synes om'.

'Hvem er du,' spurgte manden, 'Kan du ikke kende mig? rengøringskonen fra slottet?'

'Ja det må I selv finde ud af, men I kan komme og hente skibets nøgler på mit kontor', sagde havnefogeden og gik. 'Når du nu er her, så kan du begynde at gøre skibet rent, jeg går og ser om jeg kan finde en besætning', sagde manden. Rengøringskonen kom ombord og begyndte at vaske dørken rent, det havde hun jo forstand på. Mågerne protesterede, de syntes det var deres sted.

Så gik hun til havnefogeden og fik nøglerne, kom tilbage og opdagede at sejlene ikke var meget værd og at alle skibets skabe var tomme: Intet som helst spiseligt. 'Sejlene kan jeg godt reparere' tænkte hun 'men når han kommer med mandskabet, så er de sikkert sultne, og her er ingenting'.

Nogen tid efter så hun manden komme, han så modfalden ud: 'Ingen sømænd vil sejle med os, de gjorde bare grin, jeg kommer til at opgive det'. Men han medbragte brød og ost og en flaske vin. Rengøringskonen gav sig til at lave mad, mens hun forsøgte at opmuntre manden. 'Hun er i grunden en køn pige' tænkte han.

Så spiste de og sad i lang tid og så ud over havnen mens mørket faldt på. 'I morgen finder vi nok på noget', sagde hun, 'men nu skal vi sove, jeg har fundet to køjer til os, en til højre til mig og en til venstre til dig, sov godt'. 'Ja det må vi vel, drøm behageligt'. Og de gik hver til sit, men det var manden der drømte:

Han drømte skibet stod til søs for fulde sejl, og at han stod ved roret mens mandskabet hvilede sig i skyggen, de samme sømænd der før havde afvist ham. Der var også dyr ombord, ænder, kaniner, høns der pillede i korn og kålblade folkene kastede til dem,

Han kunne ikke huske de var kommet om bord, men det var helt naturligt, hvis nu den ukendte ø skulle vise sig at være øde. Nede fra lasten hørte han heste vrinske og brølende køer, sejlene blafrede og bag dem så han kvinder i færd med hvad kvinder nu gør. han så sig om efter rengøringskonen, men kunne ikke se hende, havde hun forladt skibet inden det sejlede?

Det begyndte at regne, og massevis af planter spirede op fra sække med jord der lå langs rælingen.

Han bad sømændene om at holde udkik efter ubeboede øer, men de kunne ikke se nogen ø, hverken beboet eller ubeboet, desuden ønskede de at forlade skibet når de nåede det første beboede sted.

Manden så en ø i det fjerne og prøvede at styre forbi, men skibet valgte at lægge til land.

'I kan forlade skibet hvis I vil', sagde manden, og det gjorde mændene og kvinderne og de tog alle dyrene med sig, selv mågerne.

'I det mindste har de efterladt planterne' tænkte manden og så på kornet der voksede i jorden fra sækkene, og slyngplanterne der snoede sig op masterne. Rødder fra træerne trænger gennem skibets planker og træerne vokser sig store. snart er sejl unødvendige, vinden behøver kun at fange trækronerne og karavellen er på vej mod sit mål. Småfugle gemt i kronerne begynder at synge. Manden så at kornet var modent og tager et segl for at høste det. da han skar de første aks ser han en skygge ved siden af sin egen skygge.

Så vågner han, med armene omkring rengøringskonen og hendes arme omkring sig.

Solen star op og manden og kvinden kommer på benene og går i gang med at male skibets navn på begge sider af forstavn.

Ved middagstid står *'Den Ukendte Ø'* til søs med tidevandet på jagt for at finde sig selv

Et eventyr om at finde sig selv og den anden.

Nu har jeg fået samlet mine ting –

men jeg kommer til at savne kørerne – og min mors mad –

Forestillingen blev positivt anmeldt af Thomas Bredstoft i Politiken d. 27 okt. 07.

Han benyttede lejligheden til at tage afstand fra tendensen til at lave teater ud fra hvad der er populært i andre medier (film, tv-serier, romaner): "Det går ofte galt. Men for *'The Unknown Island'* lykkes det, simpelt hen fordi de fire skuespillere, somme tider enkeltvis og somme tider i kor, fremfører hele novellens korte tekst i et blåmalet rum med 75 tilskuere siddende rundt langs væggene og med et lille rødt skib som eneste fokuspunkt i midten. Først til sidst – ved 'ankomsten' til den ukendte ø – eksploderer det i en orgie af teatereffekter".

Om det så lige rammer slutningen i Saramacos novelle er vel et spørgsmål. For slutningen har mere karakter af begyndelse end af slutning.

Min kone Grete gjorde opmærksom på anmeldelsen og skaffede den engelske tekst til veje i form af en køn lille bog med illustrationer af Peter Sis.

Jeg har ikke set forestillingen, kun hvad jeg kunne finde på www.gatetheatre.co.uk/blog

Det er ikke dukketeater, men i hvert fald slutningen med de mange effekter har nok karakter af objekt-teater. Det myldrer med dyr, og det fremgår af anmeldelsen at der bliver uddelt vin og brød, måske et slags nadverritual eller man kunne tænke på the *Bread and Puppet Theater* tilbage i 60-70'erne.

Interessant, også for dukketeater, er tekstbehandlingen: En ordrig fortælling fremføres af et kor af stemmer i et visuelt næsten tomt rum, der så afløses af et sansebombardement når teksten er ved at være slut.

Det kan glæde en gammel dukkespiller og tekstforfatter der altid har syntes at en god tekst bør have lov at folde sig ud. Det fremmer forståelsen og fortællingens fremdrift. Men den visuelle side og dukkernes ageren er naturligvis også vigtig, og det kan dukkemageren jo kun være enig i. Kunsten må være at få det hele til at gå op i en højere enhed.

Knud Brodersen

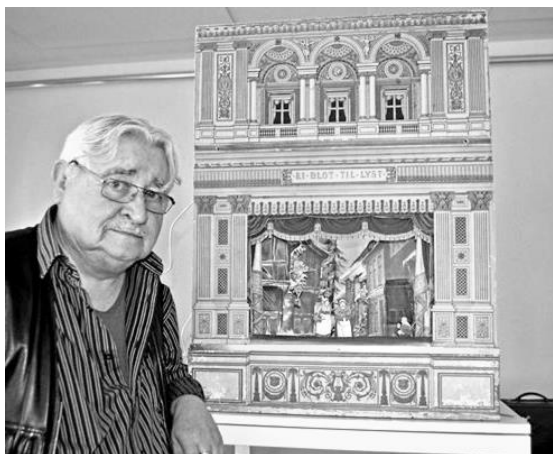

Og Mor Kasper og Gammelfar Kasper

og nok osse Røde Kasper, hvem ska' jeg så slås med?

Men jeg har bestemt mig: Jeg løber hjemmefra –

Dukker i Danmark

Den 7. og 8. oktober i år var der

MODELTEATERfestival i Viby

(lidt vest for Roskilde)

med det lokale center: KulturCosmos,
Dansk Modelteaterforening og

Roskilde Bibliotekerne som arrangører og sponsorer.
Byen har også bidraget med mange frivillige medhjælpere.

80årige modelteater-entusiast Tonny Reimann bor i Viby og er en af
initiativtagerne til festivalen

Foto: Marianne Fogtmann

Viby råder over Cosmos Hallen, hvor der var cafe, udstilling af trykte ark med modelteaterscenografi og figurer, hvoraf en del var til salg.

(Jeg købte Sven-Erik Olsens 'Dukketeatret i Danmark', Viktor Nielsen Tryk 1993, 79 sider Modelteaterhistorie her i landet. Bogen indgår UNIMA Danmarks bibliotek).

I UNIMA sammenhæng er vi vant til at diskutere betegnelserne dukke-, figur- eller animationsteater,

og det er jo interessant, at man omkring de her omhandlede små teatre har en tilsvarende nomenklaturdiskussion om dukketeater versus model- eller papirteater.

Udtrykket *modelteater* kommer formodentlig af, at prosceniet og hele scene-konstruktionen ofte er en reproduktion af et velkendt professionelt kukkaseteater fra 18- 19-hundredtallet (f.eks. det gamle Kongelige Teater).

Scenografien er ligeledes ofte nedskalerede reproduktioner af kulisser og bagtæpper fra forestillinger kendt fra tidens repertoire. Materialet var/er papir klæbet på pap, heraf *papirteater*. (Nu bruger man undertiden plastic). Teksthæfter med populære forestillinger til brug for modelteater blev publiceret.

De agerende er af pap med udklippede figurer fra trykte ark klæbet på for- og bagsiden.

De er limet på trælistor og føres ofte fra siden. Undertiden er de monteret drejeligt, så figurenes næser kan vende fremad både når de kommer ind og går ud.

Flyvende figurer føres oppefra. Konventionen er at en talende figur skal bevæges lidt frem og tilbage, (kan overdrives).

Her står jeg som en meget lille en i en stor verden –

Og ham der oppe er bestemt en meget stor TROLD!

Modelteatrene havde sin kommerciel storhedstid som familieunderholdning og –beskæftigelse i mere end 100 år indtil fjernsynet påførte mediet unfair konkurrence. De nu så populære videospil gør det kun værre. Men modelteater (og andet dukketeater) har sin styrke i at kunne være fælles beskæftigelse og fornøjelse for en gruppe børn og voksne der i fællesskab søger at blive klogere på sig selv og verden.

I Cosmos Hallen i Viby var der rejst en tribune, hvorfra Roskildes borgmester, Joy Mogensen, åbnede festivalen med bemærkningen . *'Det er mange mærkelige ting, en borgmester foretager sig'* hvorefter hun fortsatte med vanligt retorisk overskud.

Martin Spang Olsen, der i 2016 blev formand for Dansk Modelteaterforening, fulgte op med baggrunden for festivalen og lidt om modelteatrets egenart.

I Cosmos Hallen var der også workshop, hvor børn og voksne kunne lege med modelteatergenren, f.eks. lave en simple modelscene ved at skære bunden ud af en papæsker og fylde den med passende scenografi.

Jeg faldt for 'Teater Peter' indrettet til at spille 'De tre Bukke Bruse' nok mest fordi jeg selv i 90'erne producerede en *'Tre gange tre Bukke Bruse'* og endnu tidligere, tilbage i 1973, et satirisk stykke om forurening bygget over de tre bukke og trolden under broen.

Festivalen bød på 7 forestillinger, 3 danske, 2 tyske, en engelsk og en fra Holland.

Jeg fik i løbet af søndagen set de fire: en dansk, en tysk, en engelsk og en hollandsk.

'En festaften i Tivoli' med *Sundby Modelteater* er baseret på en vaudeville fra Folketeatret, København 1877. Den blev omformet til modelteater i 1883 af Alfred Jacobsen, der også fra 1886 til 1905 udgav plancher med dekorationerne.

Til forestillingen er musikken af Lumbye og dialogen indtalt på bånd. Konstruktionen bag prosceniet er fra 2014 og et af de fem billeder giver et charmerende kig ind til Pantomimeteateret med små roterende figurer. Belysning og sceneteknik er også ny.

(her i en anden papir version)

Intrigen og den gamle tekst er mildt sagt støvet og giver forestillingen et antikveret præg. Man kan se stykket som dokumentation af hvordan Modelteater var engang.

Jeg har nylig genlæst Herman Bangs roman 'Stuk', hvor der også er en scene fra Tivoli omkring 1885. Også gammeldags, men unægtelig noget mere vedkommende. Og Tivoli ligger der jo endnu –

'Svanesøen' med *Het Vischmarkt Papiren Theater* fra Holland spillede på tysk. Musikken er fra Svanesøen af Tchaikovsky og handlingen: at komponisten som ung mand er søgt ud i naturen for at finde inspiration. Her møder han en gammel mand der fortæller ham det russiske eventyr om en prinsesse forvandlet til svane af en ond trolldmand. Historien lever af den velkendte musik og skægge episoder som en version af balletens pas de quatre for fire svaneunger. Et program med hæklet svane blev runddelt.

'The Wild Swans' med *Sarahs Paper Theatre* fra UK handler også om svaner.

Den unge engelske dukkespiller kommer fra en engelsk modelteaterfamilie, og hun har ønsket at give sin egen indføjte fremstilling af H.C. Andersens klassiske eventyr.

Hun har lavet det hele selv: teatret, scenografien og dukkerne, og alene styrer hun lyset, skifter dekorationerne, fører figurer på gulvet og de flyvende svaner, siger replikkerne og gennemspiller hele den komplicerede historie: Om elve prinser, der af deres onde stedmor forvandles til svaner, men som reddes ved at deres søster af brændenælder fletter skjorter til dem, for kun derved kan fortryllelsen hæves.

Som en yderligere udfordring har Sarah valgt at alle sceneskift foregår åbenlyst uden brug af fortæppe. Det er ambitiøst og svært, men sammen med lyssætningen bidrager det til det poetisk indtryk.

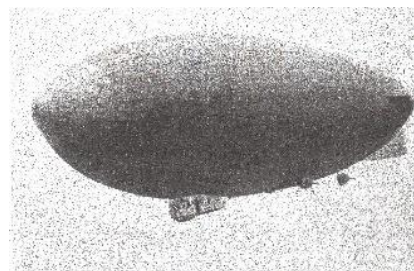

'SOS Italia' med Papirenteater Heringsdorf fra Tyskland.

Lydsiden er det ældst bevarede hørspil på tysk. Det er fra 1929 og handler om det italienske *luftskib Italia*, der af Mussolini blev sendt på ekspedition mod nordpolen, men som forulykkede på havisen nord for Svalbard. Nødsignalerne opfanges af en radioamatør i Sovjetunionen, og en sovjetisk isbryder blev sendt af sted for at lede efter overlevende.

Teatrets proscenium med Ole Lukøje fortæppe som intet har med stykket at gøre.

Derimod bruges sort/hvide fotografier fra tiden til at adskille de frem scener stykket er delt op i: - Luftskibet på vej. - En bladredaktion venter på nyt om det forsvundne skib. - Radioamatøren der modtager SOS signalet. - Møde i øverste sovjet. - Isbryderen på vej, rekognoscering med fly mislykkes. - Redning efter 43 døgn på drifven.

Her er modelteater brugt til at illustrere et virkeligt hændelsesforløb.

Rekonstruktionen er sommetider lidt uklar, men adskiller sig principielt ikke fra moderne tiders forsøg på at rekonstruere virkelige hændelser på film eller TV. Et interessant eksperiment.

Typisk for alle forestillinger er at antallet af tilskuere er begrænset: 7 til 12 var vist var det højeste. Det skyldes at teatrene er små og ofte relativt dybe, så man kan ikke se særlige meget hvis man sidder uden for en spids vinkel op mod sceneåbningen. Og så folk foran kan altså fylde meget i billedet.

Om lørdagen var der endvidere to foredrag, begge på Viby bibliotek.

Om formiddagen fortalte Per Brink Abrahamsen (i 29 år leder af Svalegangens dukketeater) om sit samarbejde med Dronning Margrete omkring modelteaterforestillingerne 'Skibsdrengens fortælling' (efter Karen Blixens novelle) og 'Komedie i Florens' (efter Poul Øroms fortælling) samt filmene 'Snedronningen' og 'De vilde svaner' (begge efter H.C. Andersen).

Det gør han godt, med mange skæve vinkler og morsomme anekdoter.

En af dronningens decoupager anvendt som scenografi i Skibsdrengens fortælling.

Om eftermiddagen fortalte Martin Spang Olsen om '*Mit liv med modelteater*'.

Han har arbejdet med emnet on/off siden 1971, i 2016 blev han valgt til formand for Dansk Modelteaterforening. Siden 2014 har han arbejdet på en serie dokumentarfilm om modelteater. Som eksempel viste han optagelser af hvordan han inddrager sine egne børn i opbygning af et hjemligt modelteater. Meget charmerende og smukt gennemført.

Et interessant aspekt blev rejst af to lærere der havde fulgt foredraget. De foreslog, at man forsøgte at introducere modelteater i sprogundervisning eller som en prisbillig måde til at bevare dramaundervisning i skole.

Jeg nævnte, at vi burde forsøge at udbygge kontakten mellem Dansk Modelteaterforening og UNIMA Danmark.
Knud Brodersen

Ih, altså! Her er godt nok mange mennesker –
lige til at blive forvirret af.
Men jeg mødte en kat, min gode ven Kat, som gir' mig go'e råd.
Og her er osse en masse mus når Kat ikke lige er her –

Regnbuebilleren *Turnerer hele året*

Camille I Dali Grønne alias Faster Cool sender via Facebook en hilsen fra Viborg Bibliotekerne: Regnbuebilleren siger tak for i år: *'What a ride...det har været SÅ skønt'*. Dejligt at møde alle Viborgs skønne unger ved dette års sidste forestilling.

Instruktør, forfatter: Niels Grønne
Forfatter, Spiller, dukker, scenografi
komponist & lyd: Camille i Dali
m. flere

Billeren Billy er ikke som de andre biller. Han kan ikke holde sin plads i rækken, og han glemmer at svare når der er navneopråb... For verden er så forunderlig og spændende.

En regnbue viser sig på himlen, og Billys familie er for længst marcheret væk fra stedet hvor Billy stoppede op, mens buen fortoner sig i horisonten. Således begynder en sanselig rejse med farverne som kompas i et eventyrligt univers med syngende snegle og mælkebøtter med bøtte-kløe.

I mødet med den farverige verden får billen selv kulør og bliver til en regnbuebille.

Grønnegades Kaserne Kulturcenter,
Grønnegade 10, 4700 Næstved

www.danskrakkerpak.dk

Varighed: 30 minutter Aldersgruppe: 1,5-6 år og deres voksne

|

Regnbuebilleren er gået i hi for i år, men måske kan Kasper og familie her i december støde på: **'Petruskas Julehjerter'** og se den om mor Kasper ellers gi'r lov –

Eller man kan trille ned til Grønnegade 10, Næstved og se på poetiske, magiske og forunderlige ting i Faster Cools Julevinduer hele december måned.

I byen mødte jeg Liza –
Flot pige, flotte øjne –

Det **store** i det små:

Bornholms Dukketeaterfestival

som intimt totalteater

Efter en storslået dukketeaterdag i Silkeborg med 6 forestillinger, hvoraf 2 på rigtig store scener, hvor publikum mingler med kendisser i foyeren, og en billet kan være på 276 kr. (andre dog på kun 40 kr.) føler man sig hensat til en ganske anden prestigefyldt verden, end den, der udfolder sig under Bornholms Dukketeaterfestival - her i september 2017.

www.bornholmpuppetfestival.com

Midt i det hele: Ida Tjalve

Janne Kjærsgaard lever som den Blå Heks for at fortælle børn historier

Rebecka Wild havde bragt en personlighed med fra en stedsbestemt forestilling i Wien. Hun stod i sin egen verden i forskellige kroge, her biografens billethjørne

12

Den er i dukkespillerkredse kendt som verdens hyggeligste festival, og det er der en grund til, som jeg føler trang til at understrege, eftersom man fra UNIMA's side ikke syntes* det var nødvendigt at dække den, på trods af at den er så international, bredspektret og kvalitetsbevidst, som man kan ønske sig.

På Bornholm har vi ikke et opland, der er større end selve øen, og dog kommer hver gang aficionados fra andre dele af landet.

Derfor holder vi af small-scale performances, der som små juveler popper op de sjoveste, mest uventede steder indendørs og udendørs.

Hand & Mouth Theatre har fundet ly i vognport med deres DRAGON tale

arrangørerne stor vægt på at nå ud til selv de fjerneste kroge. Især skolerne får mange tilbud.

Engelske Punch når det regner

Teater TIDSRUMS luftskib Beatrice, flyver endnu, Det er Idas arm til højre

Belgiske Tof Theatre havde en kamp med at få dukken til at holde sig til dukkerollen

Se blot de medfølgende fotos, der viser hvordan regnvejr skaber grobund for at opfinde rum i tørvejr i biografportaler, under café-baldakiner og i sikkerhed i egne medbragte teaterrum i udbyggede campingvogne.

Da alt er gratis lægges der fra ud til selv de fjerneste kroge.

Hos The little Fawn kan man sidde ned og vente på næste forestilling

Og hendes to venner
Lurifax og Lumskebuks – kat sagde –

Dejligt at stå i kø til en japansk forestilling med publikum

Ida Tjalve startede Festivalen i 2008 med Middelaldercentret som udgangspunkt med deres små mørke huse, der var som skabte til det fantastiske lavbudget intimteater – foruden beboelse for enkelte grupper.

Så lille og kært kan et teater blive at man må se det spille igen og igen

Og selvfølgelig må en kollega kigge ind i Ty Theater fra Canada

Enkelt, men virkningsfuldt –

Skyggeteater appellerer til nysgerrigheden og Tyske Laku Paka viser gerne frem backstage

Finske Milla Riiskus masker skaber feststemning på et regnvåd Rønne torv

De sidste 3 gange har kulturinstitutionen Svanekegården med administration og bygningsfaciliteter været vært for festivalen. Og de frivillige arbejder på højtryk før og under festivalen med at sørge for at kost og logi holdes så geografisk samlet som muligt. Deraf kommer også den høje grad af intimitet. Alle bor i ca samme lille by. Alle kan spise og snakke og feste i Svanekegårdens lokaler, så der skabes en god stemning omkring at lære hinanden at kende, hjælpe hinanden ved fx at køre sammen til de forestillinger, der er lagt rundt omkring på øen, så alle kulturinstitutioner har muligheder for at vise sig frem.

Med masker er vi en stor familie – at starte med børnene.

Eva Kaufmans ubetalelige extranummer

Fotos : Nick Palmer (GB)
og Alice Østerbøg (DK)

Ida Tjalve er stadig på Svanekegården efter den daglige administrator er gået hjem

Hermed anbefalet med 6 hjerter * * * * * eller klejner § § § § §
Alice Østerbøg (Lokal aficionada)

I den afslappede stemning er det beundringsværdigt, hvordan spillerne topprofessionelt viser deres produktioner for hinanden, undertiden som ekstranummer for at få hinandens professionelle respons, som ellers forsvinder i større festivalers virvar. Desuden kom denne gang flere spillere der ikke havde en forestilling med - men bare for at Være Med.

Her bliver ikke sagt: Kom og Kik, men Kom og Vær MED.

* UNIMA har på intet tidspunkt besluttet at vi 'ikke behøvede' at være tilstede ved Bornholm festivalen.

Men redaktøren er en gammel mand, der må prioritere sine kræfter. Jeg har derfor i lighed med andre rejser fravalgt turen til Bornholm. KBR

Og hva' mon Gammelfar Kasper der hjemme siger ?
Nå, han er jo ikke her.

FESTIVAL of Wonder i Silkeborg,

Torsdag d. 9 til søndag d. 12. november 2017

www.festivalofwonder.dk

Så har Ulla og Poul og alle deres hjælpere endnu engang leveret en dukketeaterfestival i deres hjemby Silkeborg.

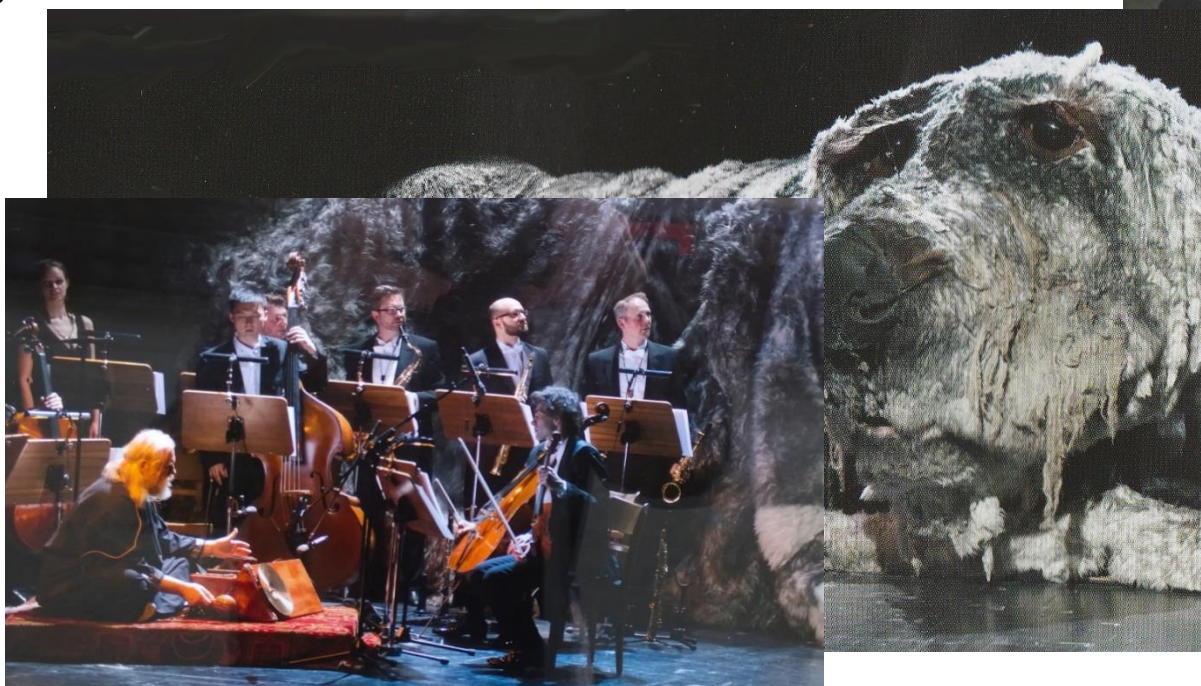
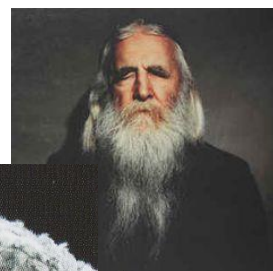
Den åbnede torsdag d.9. kl. 19 i Jysk Musikhus store sal med tale af Ulla Dengsø, der blandt andet nævnt at det overgribende tema for dette års festival er 'Animationsteater og levende musik på tværs af grænser'. Musik spiller da også en væsentlig rolle ved mange af festivalens forestillinger.

Ulla fik overrakt Hegner prisen i form af en lille Charli Rivel (vandre)statuette for som kvinde at have ydet en stor kunstnerisk indsats med festivalen.

En stor og en lille artist bidrog med små komiske numre til en munter stemning. Silkeborgs borgmester og forkvinden for Kultur og Idrætsudvalget har sammen med andre sponsorer bidraget med økonomisk støtte. De talte i fællesskab om festivalens betydning for byen.

Åbningsforestillingen blev leveret af Schauspielhaus Bochum, og festivalen havde overtalt den tyske ambassadør til at introducere forestillingen. Det gjorde han godt. Enten har han forstand på dukketeater eller også har han en udmærket taleskriver.

Forestillingen hedder: **Moondog –The Viking of 5th Avenue** og er opkaldt efter den amerikanske musiker Louis Thomas Harding (1916-1999) der blev blind som 16årig, men som alligevel fik en musikalsk uddannelse og karriere både som musiker og komponist. Han boede i mange år på 5th avenue i New York, hvor man kunne se ham færdes i vikingetøj sammen med hunden Moondog. Han hørte til byens musikalske avantgarde miljø, med interesse for både klassisk og jazz og for indianernes musik og deres særlige rytmer. Fra 1977 boede han i Tyskland.

Teaterkoncerten er skabt til Fiden Festivalen i 2016 i anledning af Hardings 100 årsdag efter idé og med instruktion af Annette Dabs. Musikken – mere end 10 Moondog kompositioner blev fremført live af strygekvintetten 'Bracelli' og en saxofonkvintet. Trimba og musikalsk bearbejdelse: Stefan Lakatos.

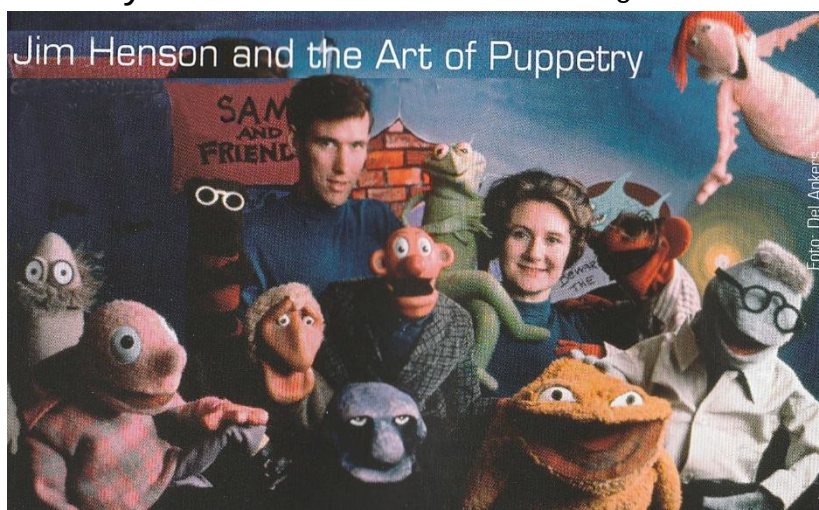
Tre dukkespillere/sangere satte liv i den gigantiske hund begyndende som langsomt åndedræt, voksende til stilfærdig interesse i hvad musikerne foretog sig.

Imponerende og meget smuk musik.

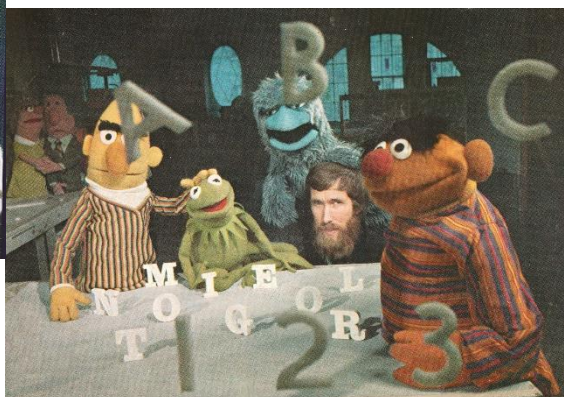
Næste dag var der også moderne klassikere på programmet, denne gang i Bio Silkeborg.

Ceryl Henson var inviteret til Silkeborg for at fortælle om sine forældre Jim og Jane Henson

og om hvordan *The Muppet Show* m.m. kom i stand i USA (og England). Det var tilbage i 70-80'erne.

Nedenfor er Muppets i gang med en pædagogisk opgave. (Et gammelt Life billede fra mit eget arkiv over sådant).

The Muppets er primært skabt og kendt som TV serie. De karakteristiske mundbevægelser ('Klapp Maul') er udviklet til at håndtere replikskifter på skærmen. At typen også kan bruges i teatersammenhæng har Nevil Tranter demonstreret.

De originale Muppet-dukke er kommet på udstilling på Museet i Atlanta hvor UNIMA USA holder til. Der er også en udstilling i New York. Ceryl Henson er præsident for *the Jim Henson Foundation* der støtter innovation i nutidig amerikansk dukketeater.

Jim Henson interesserede sig også for dukkefilm og arbejdede på at perfektionere dukke der kan fungere 'naturligt' i fantastiske sammenhænge.

I forbindelse med foredraget vist på festivalen 'Jim Henson' og Frank Oz' eventyrfilm *'The Dark Crystal'* fra 1982:

En historie om et folk spaltet i onde og gode, og hvor en uskyldig helt og heltinde skal få dem til at smelte sammen igen.

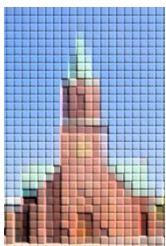
Bevægelserne fungerer fint selv om de nok primært bygger på komplicerede snoretræk. Det er ikke en stop motion film. Vi fik fortalt at Disney arbejder på en serie film baseret på samme univers. Go' idé?

Om eftermiddagen havde jeg fornøjelsen af at gense tjekkiske

Theatre Alfa i deres version af **De Tre Musketerer**, som jeg så på Silkeborg festivalen i 2009. Det går for fuld fart frit efter Alexander Dumas, fra d'Artagnans afrejse til hest fra Gascogne til Paris, hvor der er masser af fægtescener, intriger, musik og ballade, indtil han tilslut bliver optaget som fjerde musketer, under det fælles valgsprog: *'Alle for én, en for alle'* Meget morsomt udført af klassisk handskedukker med solide træhoveder. Mange dukkespillere, hvoraf de fleste bidrager med levende musik og sang.

Lørdag formiddag var der – i anledning af reformationsjubilæet – og Festival of Wonder – figurteater i Silkeborg kirke.

Kirken ligger for enden af torvet, den er fra 1877 og er blevet renoveret i flere omgange, herunder for ganske nylig. Det er et lyst, venligt og enkelt rum man kommer ind i.

En Mariafigur står til venstre for alteret og viser sig at være en rekvisit i forestillingen. Alterskranken, prædikestolen og ikke mindst orgelet kommer også i brug når

Kattas figurteater fra Norge opfører **Katharinas stemmer**

Koncept, regi og dramaturgi Anna Helgesen / Lyder Verne, Komponist Bjørn Andor Drage, Dukkemager: Jon Mihle
Dukkespiller, performer, sanger og bugtaler Cecilie Shilling, Organist Bjørn Andor Drage

Katharina von Bora (1499-1552) var adelig, men blev sat i kloster som 6årig. Familien havde øjensynlig ikke brug for hende. Hun voksede op, lærte at læse (latin), skrive og synge.

Men bogtrykkerkunsten var opfundet ('ordene yngler', som hun siger) og der går rygter om Luther og hans 99 teser. Nonnerne får fat i flyveblade trykt på tysk. De snakker om dem til biskoppens forfærdelse. Katharinas tro vakler og hun søger trøst hos Mariafiguren. Luther kommer til og diskuterer/skændes/slås med biskoppen.

12 nonner heriblandt Katharina bestemmer sig til at flygte fra klosteret, ikke kun på grund af teologi, der var også noget med flotte unge arbejdere som håndterede sildetønder – Katharina kom til Wittenberg og blev senere gift med Luther (1525).

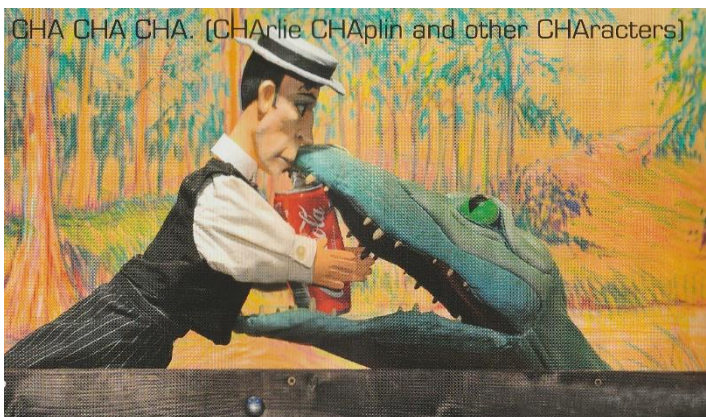
Cecilie Shilling agerer som Katharina og med de to dukker, hun synger og taler og laver bugtalerstemmer: en hysterisk skrattende til biskoppen og en dybere brummende til Luther. Hele vejen igennem bliver hun støttet af orgelets ny-komponerede og til tider højdramatiske musik.

En fascinerende skildring af reformationen som kulturhistorisk fænomen.

Om eftermiddagen valgte jeg endnu engang at slappe af med tjekkiske Theatre Alfa og deres nye handskedukkeforestilling kaldet **Cha, Cha, Cha** som bygger på mytologien omkring de tidlige amerikanske stumfilmsstjerner, Chaplin, Buster Keaton, Gøg og Gokke, Mack Sennet og Keystone betjentene fra 1910 til ca. 33. Det er crazy humor og forfølgelses scener dynget ovenpå hinanden, alt sammen til live musik leveret af en klaverboxer foran scenen. Manglen på en egentlig fortælling er dog følelig. I stedet bliver Buster Keaton sendt på rundtur i hele USA, hvor han kommer på kabaret og ser på cirkus, finder tid til at afvæbner en krokodille, og hele tiden bliver skarpt forfulgt af betjente der falder over ben de ikke har.

Syv dukkespillere holder styr på de mange dukker og hyppige scenskift.

På sin vis var Cha, Cha, Cha en god introduktion til næst forestilling: Deadtown.

Vanen tro har brødrene Petr og Matej Forman og deres teater, bragt en stor forestilling med sig til Silkeborg. Også denne gang foregår det i deres eget teaterhus, i år stillet op på kanten af Gudenåen, nær hjuldamperen Hjejls anløbsplads.

Huset er skabt til en forestilling med mange medvirkende:

Deadtown

Vi er i Amerika, i det vilde vesten, måske omkring 1880, i og omkring byen Deadtown.

Første del er en musical bygget op omkring cowboy-musik og -dans.

Matej har designet og dekoreret et imponerende forlystelsespalads, med bevægelige sceneplatforme og trapper hvor vævre dansemus og cowboy-drenge kan myldre op og ned til musik fra en kvartet anbragt øverst oppe. Virtuose cirkusnumre på cykel er der – lidt anakronistisk – også plads til. Muntre sange er der mange af og dansende hjulbenede cowboys, der synes født på en hest.

Tilskuerne, måske 4-500 stk, sidder på stejlt stigende bænke med udmærket udsyn.

Anden del er en teatersimulering af en gammel slidt sort/hvid film projiceret på et gennemsigtigt forhæng. Bortset fra slidmærkerne starter den som en hylende sandstorm i ørkenen, og fortsætter med panoreringer gennem kløfter og bjergformationer indtil filmen fokuserer på en typisk wild west gade med saloon. Der kommer lys på personer inde bag forhænget så man kan se hvad de foretager sig.

De drikker, synger, skændes, kurtiserer barpigerne, slås, skyder – men spiller vist ikke kort? Oven på er der værelser, hvor man kan blive fotograferet, eller besøge damerne –

Nogle foretrækker en måneskinstur til den lokale kirkegård.

Månen er taget fra Méliès film *Rejsen til Månen* (1902)

Skyderierne udvikler sig til den rene dødedans, suppleret med

makabre hændelser omkring en kiste stillet på højkant.

Revolvmændene forfølger hinanden udenfor i et karakteristisk Wild West landskab.

Også kaktus falder for kuglerne. Læg mærke til hestene bagved.

De kører på cykelhjul og er de eneste egentlige dukker i forestillingen, men hele scenografien er jo animeret qua film og videoteknik.

Til slut er alle døde. Filmen vender sig mod himlen, stjernerne og Méliès måne.

www.ciemediane.dk

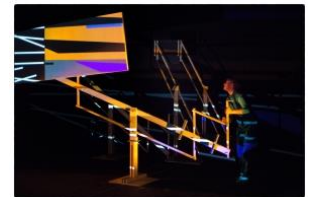
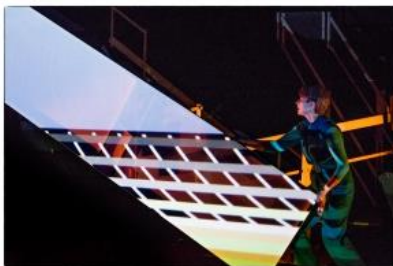
Theatre Mediane,
Frankrig

Catherine Sombsthay: Ide og spiller
Hans Peter Stubbe Teglbjærg: Musikalsk komposition
Gertrud Exner: Fransk-dansk oversættelse
Pierre Gettoni: billedkunst

Chaterine Sombsthay besøger sommetider **Hans Peter Stubbe Teglbjærg** i hans hus i Sønderho på Fanø. Sammen har de ladet sig inspirere af øens natur og de vide udsigter over strand og hav til forestilling **Horisonter**. Musikken er både konkret (bare fødder der gå i vandkanten og mågeskrig) og elektronisk genereret lyd. Billedsiden er abstrakt og animeres ved at CS bevæger tre vægtstangssystemer med udskiftelige skærme hvorpå der projiceres abstrakte farveflader. Samtidig fortæller hun oplevelser og historier fra øen (på fransk, der så bliver oversat til dansk af Gertrud Exner). Det fungerede fint.

Efterhånden skiftes skærmene ud med lange smalle gitre, som giver nye billedvirkning og fører til imponerende interferensmønstre. Meget smukt både at se og høre.

Billederne er fra teatrets hjemmeside hvor man også kan se bevægelserne som Vimeo film.

Samme aften: Noget helt andet:

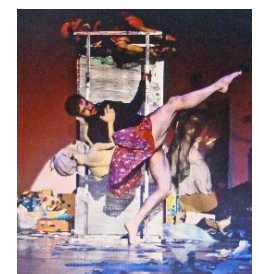
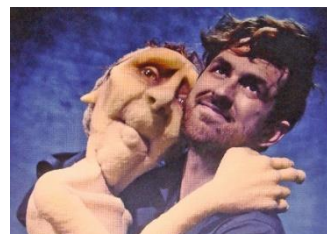
Duda Prava kompaniet fra Holland opførte **Bastard** i Jysk Musikteaters store sal.

Idé, koreografi og dans: Duda Paiva – Lyd: Erik McKenzie – Video: Hans C. Boer – Dukker: Duda Paiva, Jim Barnard
www.dudapaiva.com

Det er en danseforestilling hvor en enlig mandlig danser/performer forsøger at finde sig tilrette i en fremtidig verden præget af forfald, plasticaffald, ramponerede stativer og rudimentære skumgummidukker. En af dem er en danserinde uden ben, som gerne vil hjælpe ham – og hjælpes af ham. Han er modvillig.

Hun præsenterer ham for en nøgen mandlig dukke, som han giver sin jakke.

Danserinden har også et ønske, hun vil låne hans ben. Han la'r sig overtale og de danser samme som en bastard af menneske og dukke

Det er flot gennemført, selv om jeg ikke vil påstå jeg kan lide dukkerne.

Her i Danmark minder de og føringsteknikken om Bådteatrets forestillinger hvor fleksible skumgummidukkele kombineres med smidige performerens bevægelser, senest i Rolf Heims **Kroppen** (se UNIMA nyt Juli 2017, pp14,15).

Om morgenen, søndag: noget helt tredje:

Danske Teater MY opførte

Jeg kan huske alting

et stykke for 2-5årige og deres forældre (og undertegnede).

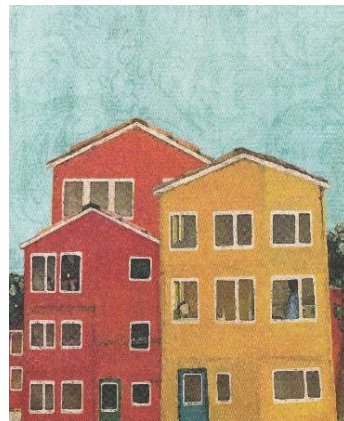
www.teatermy.dk

En forestilling for de helt små fremført af Mette Rosleffs stilfærdige stemme som barn i en tremmeseng:

‘Når jeg tænker på min dag, kan jeg huske det hele. For jeg er mig, og inde i mit hoved findes alt det, som jeg har lavet i dag.’

Og vi tilskuere, små som store, får lov at leve med i hvad barnet har oplevet. Fremragende.

Nørregaard Teaters **Historiehuset** var opstillet i Jysk Musikteaters foyer. Her kunne man træffe Hans Nørregaard, en Nestor i dansk dukketeater, og se ham spille dukkeversioner af nogle af teatrets tidligere forestillinger, samt bese huset indre.

Jeg så en bid af **Fyrtøjet**

og vandrede så ud for at se:

Gruppe 38/Carte Blanche opføre **Androkles og Løven**

en genfortælling af Æsops fabel efter en billedbog af Birthe Berg, Jespersen og Pios forlag, 1946 (bemærk årstallet).

Det handler om slavedrengen Androkles der uskyldig bliver anklaget for tyveri og må flygte ud i ørkenen. Her træffer han en løve som er såret i poten af en stor torn. Androkles overvinder sin frygt og hjælper løven med at få tornen ud. Han og løven bliver gode venner og bor sammen, indtil romerske soldater fanger dem.

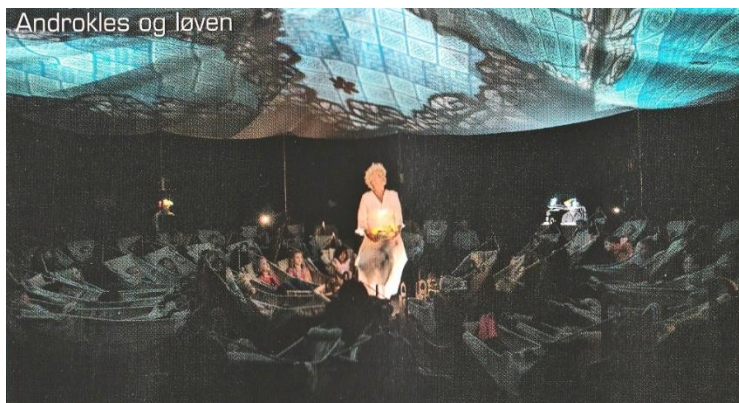
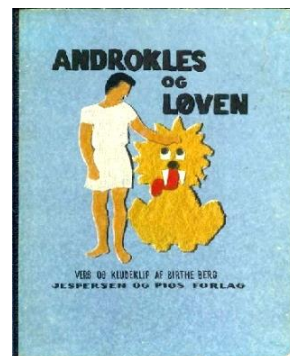
Den bortrømte slave dømmes til at kastes for vilde dyr i cirkus, men løven der kommer ind er hans ven fra ørkenen, og den vil ikke gøre Androkles noget.

‘Taknemmelighed er et tegn for ædle sjæle’ er Æsops morale.

Om man fanger det i denne her produktion er måske tvivlsomt. Det handler mere om at udnytte en

eksisterende sceneopbygning hvor tilskuerne ligger i radially ophængte hængekøjer og ser på scenografi projiceret på en hvid presenning under loftet.

Billedmæssigt er det flot, især den romerske villa, men dukketeater er det ikke og som fortælleteater forekommer det dramaturgisk fattigt. Synd for både Androkles og Løven.

Næste dag flyttede vi ind.

Mig og så Lumske og Luske slæbte, og Lisa bestemte hvor skabet skulle stå.

Postbudet blev forvirret, hus på den kommunale græsplæne? 19

Brødrene Carl,
Peter, Sophus
og Anders Nielsen, fotografert omkr. 1872. (Carl Nielsen selskabet) www.carlnielsen.dk

Teater Svanen's forestilling: **Lille Carl**

www.svanen-dukketeater.dk

handler om komponistens Carl Nielsens opvækst på Fyn. Scenografi og dukker (i træ) er lavet af Patricia Homolova, der også spiller Carls mor, som forsøger at holde sammen på den fattige familie (der var 12 børn). Kim Vesti er dukkefører og har sammen med venner indspillet den anvendte musik, primært Carl Nielsen sangmelodier og strygersonater. En del af forestillingen er sort teater med selvlysende noder der flyder rundt om Carl. Faren og nogle af brødrene er spillemænd, og Carl lærer også at spille violin, en lille børneviolin. Brødrene driller ham, det er svært at få dem i seng om aftenen og der giver anledning til muntre episoder.

Festivalens sidste forestilling var:

Sew Flunk Fury Wit's Støv en apokalyptiske dystopi om jordens undergang –

som blev opført på Jysk Musikteaters store scene.
Idé: Sven E. Kristensen der også er dukkefører/performer og har lavet de makabre dukker.
Nina Svestrup Clausen (sopran) synger og performer.
Komponist: Per Koholmetz Møller
Engelske tekst: Neil Cardinal Furio
Lysdesign: Mikkel Jensen

Jeg har set forestillingen en gang før, ved premieren 10. marts 2016 på Marienlyst slot i den vestlige udkant af Helsingør, og jeg har skrevet detaljeret om den og den underliggende tekst i UNIMA-nyt p.16,17 fra Maj 2016.

Den gjorde et stort indtryk den gang, og gør det for så vidt stadig – men en stor luksuriøs teatersal med alt for bløde sæder er næppe de rette omgivelser for netop denne oplevelse, og desuden sparede lysmesteren så meget på lyset, at man dårligt kunne se dukkerne. Nok skal det være dystert – – – men sopranens sang kunne man i hvert fald glæde sig over.

Ca. 30 teatre medvirkede ved festivalen og jeg fik set 13 forestillinger, heraf ca. halvdelen fra udlandet. Det er da meget pænt på 3 dage.

Forestillingen **Aske** (som jeg ikke så) – er produceret af Franske **Teatre Plexus Polaire** og baseret på den norske forfatter Gaute Heivoll's roman *'Før jeg brænder'* – Den får en særlig omtale fra min gode ven Jesper, se næste side 21.

Mange af forestillingerne brugte live eller til formålet komponeret eller indspillet musik. Så festivalen levede op til sit tema: *'Animationsteater og levende musik på tværs af grænser'*.

I Jysk Musikteater var der som vanlig udstilling af dukker. I år havde tjekkiske Stanislava Stuchla kreeret en model af tidligere års Obludarium scenehus, og fyldt den med ca. 20 cm høje mekaniske dukker af sære eksistenser fra forestillingen. Jeg har lavet en fotokollage med Petr- og Mataj-dukkerne fra modellens bagvæg. Man kan lige ane Mataj-dukken midt i billedet.

Tak for festivalen til Ulla og Poul
og alle deres hjælpere.

Knud Brodersen

Om at anmelde **Aske** (Cendres) af Yngvild Aspeli og Plexus Polaire.

Opført på Festival of Wonder, Silkeborg d. 10. nov. 2017

www.plexuspolaire.com

Dette stykke – **se det!** – bragte anmelderen i vildrede. Med sine stærke tråde trak dets genkendelse ham ind i en verden, hvor de styrende kræfter bor og gør alle til marionetter, og således som deltager og frataget al distance vælger han derfor at tale med stykket i stedet for om det. **Se det!**

Et Brev til Aske:

Kære Aske

Du må have et par ord, en solidarisk opmuntring, inden du forsvinder i dit eget flammehav.

Yngvild Aspeli skabte dig som kunstner, ikke en frit fortællende, men én der kasserer alle de lovende begyndelser, og hun har sat dig på en bunden opgave, den at skrive historien om de mange påsatte brande, der hærgede din barndoms nabolag. Hun hjælper dig lidt, så du ikke behøver at grave i det glemte, har nemlig udstyret dig med en uudslettelig erindring, der martrer dig, når du keder dig, om flammerne, der nærmer sig; og også sat dig som en skyldig søn, der dropper ud, lyver og fornægter sin far.

Måske er det hende, der er ond, måske er du bare sådan, fordi din skæbne har større magt. I hvert fald! Hun har givet dig laster, gjort dig selvdestruktiv, mens du brænder. Og så lader hun tiden gå, stramt, så jeg må tvivle på, om du når det.

Men nu ordene, inden det er for sent, jeg skynder mig . . .

Når du er brændbar som en kunstner og begynder at brænde, ender du dér, hvorfra Fugl Fønix genopstår: i asken! Men tag ikke fejl, for dig er der ingen anden runde, du har kun ét liv, og har du noget på Fønixhjerter, skal du sige det nu - "let me put this into words before I burn".

Din skæbne er hverken cirkulær eller lineær, der er ingen evighed til for dig, du har kun øjeblikkets eksponentielle vækst i flammens flygtige liv - og hvad kan du så være andet end desperat, når du skal nå noget . . . og blokeret, når du har sat dig for at gøre dét evigt, du har at sige?

Men det evigt gyldige, du får skabt og skrevet, bliver kun til flygtige begyndelser, du ikke kan fastholde, de hober sig op på gulvet som døde indfald, du ikke kan genkende og begribe som dine egne; du begejstres og løftes af dit eget geni, men falder fortvivlet til jorden som en kaotisk bunke af kraft, der pludselig taber retning og kontrol over sig selv. Du mister din vilje, og kan ikke mere det, du vil: skabe dit eget værk; og du gør det, du ikke vil: destruerer dig selv. Du er kunstner, kære Aske, og det er dit vilkår at være i større magters vold.

Men! Du kender din skæbne, den at du skal brænde op, og at du uafvendeligt allerede gør det. Du er antændt, ilden er så gammel i dit sind og hjerte, at den er din ligeså meget som en andens, og den er din skylds kraft og skikkelse, fordi du løj og fornægtede din fader og skuffede hans forventninger.

Og så giver du alligevel ikke op, menneske. Ilden er dit skaberværks brændstof, der bærer dig som en fakkel hen mod din aske, imens du beder om tid til at få sagt det, du har på hjerte.

Held og lykke

Kærlig hilsen Jesper Bohn-Rasmussen /Roskilde, nov 2017.

Men bureaukratiet opdagede os. Vi fik besøg:

'Har De en byggetilladelse? Nå, nå ikke!

Og så på den kommunale græsplæne. Utilladeligt! Det hus skal rives ned'!

Internationalt

Hans Hartvich har modtaget nedenstående og spreder det hermed ud blandt UNIMA DKs medlemmer med bemærkningen 'Jeg er inviteret som observatør, så det kunne være sjovt med nogle danske grupper...

Hans

31st International Theatrical Festival VALISE Łomża, 2018, June 6-9

Organizational Office:

The Puppet and Actor Theatre in Łomża, pl Niepodległości 14, 18-400 Łomża /Poland/
tel. /fax. 48/86/2165955, www.teatrlomza.hi.pl; e-mail: teatrlomza@hi.pl

Dear Friends!

We would like you to take part in the 31st International Theatrical Festival VALISE, taking place from June 6-9, 2018 at *The Puppet and Actor Theatre* in Łomża. The International Theatrical Festival VALISE is an artistic and cultural event, well-known and well-established in the international calendar of cultural events in Europe.

Festival Valise is held annually since 1987 and has so far hosted more than 400 theaters from over 50 countries: Argentina, United States, China, Israel, Norway, Italy, Spain, Russia, Croatia, Germany, Singapore, Japan, France, Iran, and others.

The form of the Festival is unchanged from its beginnings. The jurors' asses *performances with a scenography that can be put into a single valise*, like in the title of the Festival.

The Festival is a collage of classic, innovational and even experimenting productions. During the Festival there will be accompanying events: street performances, recitals, poetry evenings, meetings behind the scenes, discussions with the creators and people involved in the Theatre.

The VALISE festival acts as an international forum for exchange of ideas, as an unique chance to see professionals at work, and a sphere of artistic experiments and visions. It also provides meetings with the authors and show *The Puppet Theatre* from a greater perspective.

If your performance is accepted by our artistic committee, you will receive official invitations to take part in the festival.

We kindly expect your application. Best regards, Jarosław Antoniuk Director of the Festival

Please send your completed applications (filled application form accompanied with information on the theatre, description of the show, DVD/VCD/CD record of performance or link video, and photographs)

by January 31st, 2018.

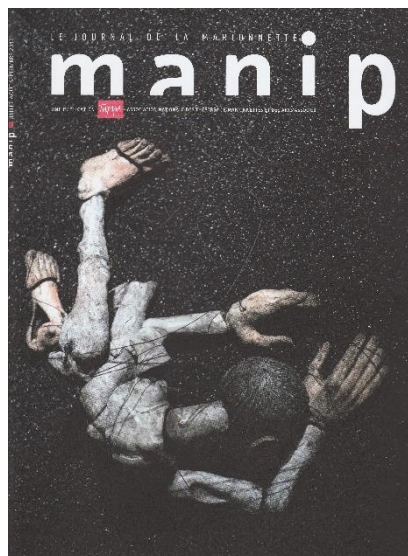
Økonomiske og andre detaljer så som ansøgningsskema (pdf fil)
kan fås hos Hans Hartvich og undertegnede.
Łomża. er en by på størrelse med og alder som Roskilde.

Byen ligger ca. 120 km nordøst for Warszawa.
Ophold samt transport til denne lufthavn bliver betalt.
Betaling for forestilling ca. 10000kr.
Knud Brodersen

Publikationer på papir

Dansk UNIMA Center har i løbet af de senere måneder modtaget nr. 51 og 52 af UNIMA Frankrigs tidsskrift Manip

Bl.a. om Marionetter og dans.

Bl.a. om traditionel og moderne skyggespil

Samt nummer 90 og 91 af UNIMA Tysklands tidsskrift Das andere Theater

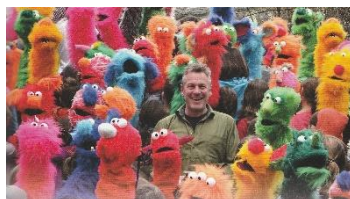

Bl.a. om UNIMA festivalen i Tolosa i juni 2016

med billeder fra Theatre La Licorne's Spartacus

Et børnekor med Klappmaul figurer

Og nummer 33 og 34 af puppen theater magdeburg's tidsskrift:

Nummer 91 er et særnummer med mange gode råd om at producere og spille figurteater med børn og unge.

Tidsskrifterne (også mange tidligere numre) kan ses og evt. lånes ved henvendelse til Dansk UNIMA Center, Bredgade 9 Roskilde.

Så kan det også være lige meget!

HUS riv dig løs og bliv til en autocamper! Så ta'r vi på ferie!

En Julehilsen

Fra Kasper og de andre beboere i Det Blå Hus i Roskilde
Til UNIMA Danmarks medlemmer
og til alle
der holder af dukker i deres mangeartede fremtrædelsesformer.

Til venstre står min bror, *Røde Kasper*, ved siden af vores forældre, *mor Kasper* og *gammelfar Kasper*,
og så er det mig *Kasper*, og min kære kone *Liza*, som jeg traf inde i den store by.

Nedenunder er vores foretagsomme tvillinger, *Lille Kasper* og *Lille Liza*.

I bagerste række til venstre, *Politibetjenten*, *Postbudet*, *Embedsmanden* og *Lurifax* og *Lumskebuks*.

Jeg har nu aldrig rigtig forstået, hvad de sidste to var ude på?

Dyr var der osse: Første og fremmest min kat: *Kat*, og massevis af mus,
og røde køer og en grøn drage hjemme på gården,
og så naturligvis den røde *Statshovedkassefinansdrage*.

Vi har aldrig spillet med i en juleforestilling
– det er jo ellers populært blandt dukker –
men vi har i hvert fald taget nissehuer på:
GLÆDELIG JUL !

Vi tog på overraskelses juletur hjem til min familie på landet.
Min mor var glad for at se ungerne og Liza.
Og så oven i købet på side 24!
Det blev til et familieportræt af os alle sammen.

Teknikaliteter

Vi købte det Blå Hus, Bredgade 9 i Roskilde vinteren 1982/83 og indrettede og ombyggede det i 1984/86 til beboelse og værksteder med henblik på at der skulle kunne spilles dukketeater.

Teatret holdt tidligere til i Jyllinge og der havde vi allerede benyttet os af kasperfiguren i forskellige sammenhæng. Ikke den klassiske slå på tæven Kasper!, men snarere en naiv bondedreng, der kommer ud for lidt af hvert og altid kommer godt fra det.

Kasper, hans familie og venner blev fremstillet i efteråret og vinteren 84/85. Vi spillede med dem udendørs i gården mellem forhus og mellemhus, tre forskellige, men sammenhængende historier i sommeren 85, 86 og 87. Som oftest lykkedes det at gennemføre uden regn. I hvert fald var det ikke dyrt!

Det midterste stykke handler meget passende om at bygge hus. Det var samtidig med at mellemhuset blev restaureret og indrettet til teater.

Kasper figuren blev lavet i forskellige størrelser.

Det store hoved er til en marot hvor dukkespillerens egen hånd er synlig. Kasper findes også som maske til en hel person. Det kan være en god effekt.

Materialet er papmache (fremstillet af WC papir og metylcelluloseklister på skelet af kyllingenet).

Som man kan se på billedet, kan det gøres ganske glat ved modellering i halvtør tilstand og brug af sandpapir når det er helt tørt. Malingen er oliefarve.

De fleste af figurerne er stangdukker styret nedefra. Skelettet er simpelt: træpinde forbundet med led af læderstropper. En del af figurerne har en spiralfjeder som ryggrad. Så kan de bukke sig.

Styrestangen er pålimet en spændskive der flugter med undersiden af fødderne. Når figuren

støttes til den, står den på rampen og 'svæver' ikke over den.

Hænderne styres nedefra med stiv ståltråd der nederst er forsynet med runde træpinde som håndtag. Foroven er ståltråden bukket vandret og ført drejeligt gennem figurens håndled.

Kaspers kat er også en stangdukke med spiralfjederrygrad, pelsen er syet af tre forskellige slags stof, men konstruktionsmæssigt er firbenede væsner lidt vanskelige. Liza kan blinke med øjnene, det er derfor 'hun har så store øjne'.

Børnene Lille Liza og Lille Kasper er simple handskedukker. De er ret så foretagsomme og kan gøre mange ting som stangdukker har svært ved.

De mange mus er også simple handskedukker. De 'hjælper' den røde Stats-hovedkassefinansdrage med at holde 'styr' på pengene. Det var dengang man brugte hulstrimler til regnemaskiner – skulle man være blevet ved med det?

Den første Kasperhistorie, hvor Kasper løber hjemmefra, handlede om skat: 'Skat' i mange betydninger -

Og den sidste om den fortabte søn, som kommer hjem på besøg hos familien, men stadig skændes med sin røde bror om gården skal drives gammeldags eller moderne: Når nu 'Grønne pølser er godt.'?

Knud Brodersen, Teatret i det Blå Hus

Kat er ikke kommet med på billedet, den har nok været på musejagt

Omkring Bestyrelsen

Der har ikke været noget møde i UNIMA Danmarks bestyrelse efter generalforsamlingen i august, som blev refereret i UNIMA-nyt fra September 2017

Hvad angår den nye formands intentioner henvises til: *Formanden har ordet* på side 3.

Næste bestyrelsesmøde i UNIMA Danmark forventes at blive
6. februar 2018 hos Martin i København.

Her vil planer for 2018 blive konkretiseret.

Indkaldelse med forslag til dagsorden vil blive rundsendt til bestyrelsen,

Personlig er jeg interesseret i at vi diskuterer fremtidig redaktion af UNIMA-nyt Knud Brodersen

UNIMA Danmark medlemmer December 2017

Navn	Teater/Organisation	Adresse	UNIMA funktion
Biba Schwoon		Galgebakken Sdr. 1/1 B	2620 Albertslund
Birgit Rastrup	Hesbjerg Dukketeater	Nyvej 12 B, 4.tv.	1851 Frederiksberg
Birte Norst		WilhelmMarstrandsGade 2B	2100 København Ø
Bjarne Sandborg	Teater Refleksion	Frederiksgade 72 B, 1. sal	8000 Århus C
Bonnie Lykke	Bonnies Dukkekabinet	Kristiansundsvej 8	7000 Fredericia
Børnekulturhuset	Sokkelundlille	Utterslevtorv 9	2400 København NV
Claus Mandøe	De Røde Heste	Nørre Farimagsgade 33, 4.th.	1364 København K
Claus Jensen		Peter Rørdamsvej 28, 1. tv.	2400 København NV
DATS	Rampelyset	Jernbanegade 5	6230 Rødskro
Det lille Teater	Det lille Teater	Lavendelstræde 7	1462 København K
Egnsteatret	Gruppe 38	Mejlgade 55B	8000 Århus C
Ellen Kristine Høyer		Vollerupvej 79, Em	9760 Vrå
Else Wellendorf		Grenåvej 705	8541 Skødstrup
Erik Møller Pedersen		Rosenstræde 21A, 1.tv.	8800 Viborg
Hans Hartvich-Madsen	First Hand Theater	Ranniku tee 48B-2, Pirita,	12113 Tallinn Estonia
Helen Grau	Mormors Kuffert Teater	Burmeistergade 28, 1.th.	1429 København K
Ida Hamre		Biskop Monradsvej 29	2830 Virum
Ida Marie Tjalve	Bornholm festival	Klosterstræde 12, 4.th	1157 København K
Jacques S. Matthiesen	Passe Partout Prod.	Saltholmsvej 3.4.1	2300 København S
Jane Hyldgaard	MaskeladeTeatret	Signalet 34	4100 Ringsted
Janne Kjærsgaard	Heksens børne og dukketeaterværksted	Hillerødgade 14, st. tv.	2200 København N
Vilhelmsen		Fuglsangpark 133	3520 Farum
Jens Svane Boutrup	Bornholms Teater	Teaterstræde 2	3700 Rønne
Jette Varn	Kulturnet	Præstelængen 5 1.tv.	2400 København NV
Jette Lund		Godthåbsvænget 25 4.sal tv	2000 Frederiksberg
Karen Marie Demuth		Åsen 2	8543 Hornslet
Katrine Nielsen		Angelgade 11, 1.tv.	1765 København V
Katrine Karlsen	Teater Graenseloes	Vesterfælledvej 7A	1750 København V
Kirsten Rafen Jans		Fanøgade 1, 4.th.	2100 København Ø
Klaus Berg	HerBergs Bordteater	Plovvej 2	4772 Langebæk

Navn	Teater/Organisation	Adresse		UNIMA funktion	
Manfred Werner		K.M. Klausens Gade 20, 2.th.	5900	København SV	
Martin Rasmussen	Frederiksberg teater	Gennemløbet 5, 1.tv	2720	Vanløse	FB
Mette Steiner		Tinggaarden 50, tv.	4681	Herfølge	
Mette Elimar Jensen		Langkærvej 27	7950	Erslev	(B)
Mona Damkjær	Sønderjysk Figurteater	Badstuegade 5,01	6100	Haderslev	
Nørregaards	Teater	Filosofgangen 19	5000	Odense C	
Ole Bruun-Rasmussen	fra okt. 2017:	Voldboligerne 3, 1.th.	1426	København K	HM,(B)
PassePartout	Passe Partout Prod.	c/o Mico, Bådhavnsgade 42,1	2450	København SV	
Per Brink Abrahamsen	Svalegangens Dukketeater	Dybedalen 1, m.f.	8210	Århus V	
Helen Grau Hansen	Mormors Kuffert Teater		2100	København Ø	
Rikke Ellegaard Hansen		Rosenvængets alle 17A, st.	2100	København K	B
Sarah Piannah	Teater Tidsrum	Refshalevej 320	1432	København K	
Sille Heltoft		Hermodsgade 33, 2.tv.	2200	København N	
Sofie Krog	Sofie Krog Teater	Bodalsvej 6	8680	Ry	
Sune Aske Jørgensen		Thorsagervej 42, Udsholt	3230	Græsted	B
Tom Frede Jacobsen	Gøgeungen	Eriksvej 21	4930	Maribo	
Ulla Dengsøe	Festival of Wonder	Hostrupsgade 41 A	8600	Silkeborg	Fest

Blandt koderne i højre side betegner **HM** UNIMA Danmarks æres =(honorære) medlemmer

Modtagere af UNIMA-prisen er betegnet med **UP** samt årstal for tildeling af prisen.

B står for bestyrelsesmedlem, **s** for suppleant og **FB** for formand for bestyrelsen. **UC** står for UNIMACenter
Parenteser angiver at funktionen er varetaget i tidligere perioden.

En del forhenværende bestyrelsesmedlemmer har forladt foreningen, og er ikke med i listen.

Fest angiver festivalledere

En sammentælling viser at UNIMA Danmark i december 2017 har **52** medlemmer.

Heraf **23** teatre af forskellig art og aktivitetsniveau.

En sammenligning med 2016 viser at medlemstallet beklageligvis er faldet med **15**

heriblandt adskillige af de mere aktive inden for området.

Forhåbentlig har de bare glemt at betale kontingent og vender snart tilbage.

Også helt nye medlemmer er naturligvis velkomne.

Til sidst en efter-jul hilsen
fra et af de gamle, trofaste UNIMA medlemmer:

Teater Refleksion
Bjarne Sandborg m. flere

meddeler
at de genoptager:

Kasse-Madsen

Se det er noget ganske særligt –
Sagtmodigt, poetisk og meget morsomt dukkespil.
Jeg så det med meget stor fornøjelse for mange år siden dengang Madsen var ung,
eller i hvert fald yngre (egentlig er han jo tidløs)
hvor han gæsteoptrådte i København med sine forunderlige kasse KBr

Men nu er han hjemme hos sig selv:
Det foregår Frederiksgade 72 B 1 sal, Aarhus C
Søndag d.21 januar til torsdag d. 25 januar 2018

Billetsalget er begyndt:

<https://refleksion.dk>

UNIMA

UNION INTERNATIONALE

de la

MARIONNETTE

grundlagt 1929, medlem af UNESCO

UNIMA Danmark

c/o Knud Brodersen
(Teatret i det Blå Hus)
Bredgade 9
4000 Roskilde

www.unima.dk

UNIMA Danmarks bestyrelse:

Formand og UNIMA rådsmedlem:

Martin Kragballe Appelquist Rasmussen
martin@unima.dk

UNIMA rådsmedlem:

Hans Hartvich-Madsen
hans@unima.dk

Kasserer og Web-master:

Sune Aske Jørgensen
saj@unima.dk

Rikke Ellegård Hansen
rikke@unima.dk

UNIMA center og pt. redaktør af Unima-nyt:

Knud Brodersen
knud@unima.dk

Bliv medlem af UNIMA-Danmark

Du bliver medlem af UNIMA Danmark ved at kontakte os på ovenstående adresse eller via hjemmesiden.

Medlemsskab gælder januar til december. Indmeldelse efter 1.okt. dækker hele næste år.

Kontingent:

500 kr for teatre/grupper/institutioner
300 kr for enkelt medlemskab
100 kr for studerende og pensionister

Næste UNIMA-nyt

forventes udsendt
maj/juni 2018

(om **dragerne** vil)

**Deadline
for
indsendelse
af
materiale:**

**medio maj
2018**

**Kommentarer,
billeder
artikler,
meddelelser
m.m.
sendes til**

knud@unima.dk

martin@unima.dk

eller
andre fra
bestyrelsen